

บทที่ 9

การค้าระหว่างประเทศและการส่งสินค้าเข้า และการส่งสินค้าออก (Internation Trade and Import and Export)

ปัจจุบันธุรกิจเป็นสิ่งที่มุ่งกระทำในระดับโลก ทั้งนี้เพราะกำไรอันมหาศาลมีส่วนในการผลักดันให้ธุรกิจเริ่มหันไปสู่ตลาดโลกมากกว่าที่เคยเป็นมาในอดีต กลุ่มนักธุรกิจทั้งหลายเริ่มเปลี่ยนแปลงแนวความคิดจากการจำกัดวงอยู่เพียงประเทศใดประเทศหนึ่งหรือในขอบเขตลัทธิการเมืองใด ๆ ไปสู่การค้าระหว่างประเทศการค้าระหว่างประเทศนั้นหมายความถึงการส่งสินค้าออกและการส่งสินค้าเข้าเท่านั้น

เหตุที่มีการค้าระหว่างประเทศ

เหตุผลที่จะเกิดการค้าระหว่างประเทศหนึ่งกับอีกประเทศหนึ่งขึ้นมาได้นั้น มีเหตุผลดังนี้

1. เหตุผลทางธุรกิจ (Business Reasons)
2. เหตุผลทางเศรษฐกิจ (Economic Reasons)
3. เหตุผลทางการเมือง (Political Reasons)

เหตุผลทางธุรกิจ ประเทศหนึ่งจะซื้อสินค้าจากอีกประเทศหนึ่งก็ด้วยเหตุผลดังนี้

1. สินค้าชนิดนั้นไม่มีหรือมีแต่อาจขาดแคลนไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการของผู้บริโภค
2. สินค้าอาจจะมีราคาถูกกว่าที่จะผลิตขึ้นมาในประเทศ
3. เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เหตุผลทางเศรษฐกิจ เกิดขึ้นจากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ 2 ทฤษฎี คือ

1. Theory of Absolute Advantage ตามหลักทฤษฎีนี้ ประเทศใดประเทศหนึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องซื้อสินค้าจากประเทศอื่น เนื่องจากสินค้าชนิดนั้นอาจจะไม่มีภายในประเทศ โดยเฉพาะสินค้าจำพวกผลิตผลทางกลกรรม แร่ธาตุ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ฯลฯ

2. Theory of Comparative Advantage ตามหลักทฤษฎีนี้ คือ หลักง่าย ๆ ที่ว่า ทุกชาติทุกภาษาจะทำการผลิตสินค้าซึ่งได้เปรียบในเรื่องราคา ซึ่งเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับของที่ประเทศอื่นผลิตแล้วจะมีราคาถูกกว่า ประเทศนั้นจึงถือเอาการได้เปรียบนี้ทำการผลิตสินค้าและส่งไปขายยังประเทศอื่น ส่วนของที่ผลิตแล้วมีราคาสูงก็จะใช้วิธีซื้อเอาจากประเทศอื่น ๆ

เหตุผลทางการเมือง ธุรกิจและการเมืองเป็นของควบคู่กันไป เพราะการกำหนดนโยบายการบริหารงานขององค์การธุรกิจย่อมต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารงานของประเทศ เพื่อให้ประชาชนในประเทศได้รับผลตอบแทนจากการบริโภคสินค้าและการใช้บริการ ตลอดจนการลงทุนทางด้านการเงินและธุรกิจการเงินของแต่ละประเทศ เหตุผลสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อสันถวไมตรีระหว่างกัน
2. เพื่อแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติในประเทศที่มีอย่างอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะประเทศอาณานิคม
3. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นำประเทศ

ลักษณะพิเศษของการค้าระหว่างประเทศ

ในเรื่องการค้าระหว่างประเทศนั้น สินค้าที่จะเสนอเข้าสู่ตลาดนั้นจะต้องเป็นสินค้าที่อยู่ในความต้องการของผู้บริโภคและมีความสามารถที่จะจ่ายเงินซื้อสินค้านั้นได้ นอกจากนี้ยังมีลักษณะพิเศษเหนือกว่าการค้าภายในประเทศดังนี้

1. ภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณี
2. สกุลเงินตรา
3. กฎเกณฑ์ข้อบังคับอื่น ๆ
4. การขนส่ง

ภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณี

แต่ละประเทศย่อมมีภาษาพูดและภาษาหนังสือเป็นของตัวเองโดยเฉพาะ ดังนั้น ปัญหาต่าง ๆ เช่น การติดต่อ ได้ตอบ การโฆษณา ย่อมเป็นอุปสรรคที่จะต้องแก้ไข

สกุลเงินตรา

ประเทศเอกราชทุกประเทศทั่วโลกย่อมมีสกุลเงินตราของตนเองใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเป็นการภายใน แต่เงินตราเหล่านั้นไม่สามารถนำมาใช้ชำระหนี้ค่าสินค้าระหว่างประเทศได้ มีเพียงเงินตราของบางประเทศเท่านั้นที่เป็นที่ยอมรับ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ซื้อซึ่งต้องการเงินตราสกุลที่เป็นที่ยอมรับมาชำระหนี้ค่าสินค้า

กฎเกณฑ์ข้อบังคับอื่น ๆ

เป็นกฎเกณฑ์ซึ่งรัฐได้ตราขึ้นมาเพื่อใช้บังคับกับเรื่องการค้าระหว่างประเทศโดยเฉพาะ เช่น

1. **ภาษีศุลกากร (Tariffs)** เป็นภาษีที่เก็บบนสินค้าที่มาจากต่างประเทศหรือไปต่างประเทศซึ่งมีวิธีการจัดเก็บดังนี้

ก. **ประเมินภาษีตามสภาพ (Specific Duties)** เป็นการจัดเก็บโดยกำหนดตามอัตราต่อหน่วยของสินค้า โดยไม่คำนึงว่าสินค้านั้นจะมีราคาเท่าใด เช่น สุราต่างประเทศเก็บภาษีลิตรละ 20 บาท

ข. **ประเมินภาษีตามราคา (Ad Valorem Duties)** เป็นการจัดเก็บโดยกำหนดอัตราตามราคาของสินค้าเป็นสำคัญ เช่น รถยนต์เก็บภาษี 50% ของราคา C.I.F. ท่าเรือ กรุงเทพฯ

ค. **แบบผสม (Mixed)** เป็นการจัดเก็บภาษีศุลกากรใช้นำเอาข้อ ก. และ ข. มารวมกัน เช่น แปรงสีฟันเก็บภาษีด้ามละ 2 บาท หรือ 15% ของราคา C.I.F. ท่าเรือ กรุงเทพฯ แล้วแต่อย่างไหนจะมากกว่ากัน

2. **Quotas** เป็นการที่รัฐบาลจะได้ออกกฎบังคับจำกัดปริมาณนำเข้าหรือส่งออกสำหรับสินค้าบางประเภท ผู้ประกอบการค้า ๆ สินค้านั้นได้จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐเสียก่อน จึงจะจำหน่ายหรือส่งสินค้าเข้ามาได้ การจำกัดการส่งสินค้าเข้าและส่งออกนั้นรัฐจะกระทำขึ้นมาก็เพียงเหตุผล เช่น เพื่อช่วยเหลือกิจการ เพื่อป้องกันสินค้าขาดแคลน เพื่อความปลอดภัยของประเทศ

3. **การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา** เงินตราที่จะใช้ชำระหนี้หนี้นั้น พ่อค้าจะต้องขอแลกเปลี่ยนจากองค์การของรัฐ หากไม่ได้รับอนุมัติให้แลกเปลี่ยนเงินตราเพื่อนำไปชำระราคาสินค้าย่อมเป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ

การขนส่ง

การขนส่งสินค้าเป็นระยะทางไกล ๆ จากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งย่อมเสียค่าขนส่งเป็นจำนวนมาก ค่าขนส่งเป็นส่วนหนึ่งของราคาสินค้า ซึ่งเป็นเหตุทำให้พ่อค้าต้องขายสินค้าด้วยราคาที่สูงขึ้นไปตามตัว

เหตุผลที่มีการจัดเก็บภาษีศุลกากร

1. เพื่อเป็นรายได้แก่รัฐ
2. เป็นการตั้งกำแพงภาษี (Protective Tariffs) เพื่อ
 - ก. เพื่อคุ้มกันให้แก่ผู้ผลิตภายใน
 - ข. เพื่อให้ประเทศมีสภาพเศรษฐกิจเลี้ยงตัวเองได้ เป็นการเตรียมตัวไว้หากในวันหนึ่งข้างหน้าประเทศอาจจะต้องเข้าสู่สภาวะสงคราม
 - ค. เพื่อช่วยเหลือแรงงานภายในประเทศ รัฐบาลจะใช้กำแพงภาษีเป็นเครื่องมือป้องกันการทุ่มตลาด (Dumping) ของผู้ผลิตจากต่างประเทศซึ่งมีความมุ่งหมายทำลายอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยการส่งสินค้าเข้ามาขายในราคาถูกลงกว่าสินค้าที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ ซึ่งอาจจะขายต่ำกว่าราคาต้นทุน ต่อเมื่ออุตสาหกรรมภายในประเทศล้มเลิกกิจการไปแล้วก็จะฉวยโอกาสแสวงหาผลกำไรโดยขึ้นราคาสินค้า
 - ง. ช่วยเหลือป้องกันอุตสาหกรรมภายในประเทศซึ่งเริ่มดำเนินกิจการใหม่ ๆ และยังอยู่ในภาวะไม่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้
 - จ. เป็นการแก้ดุลการค้า (Balance of trade) การเก็บภาษีศุลกากรจะทำให้สินค้ามีราคาสูงมากจนคนภายในประเทศจำเป็นต้องใช้ของที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ ซึ่งจะเป็นผลทำให้สินค้าเข้าน้อยลง ข้อเสียเปรียบในเรื่องสินค้าออกน้อยกว่าสินค้าเข้าก็จะลดน้อยลงตามลำดับ จนในที่สุดปริมาณการส่งสินค้าออกอาจจะมากกว่าสินค้าเข้า ซึ่งเราเรียกว่าดุลการค้าได้เปรียบ

เหตุผลที่ไม่เห็นชอบให้มีการจัดเก็บภาษีศุลกากร

1. เป็นการช่วยธุรกิจที่อ่อนแอ ขาดประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างไม่ถูกต้องหลักเศรษฐศาสตร์ให้ยังคงดำเนินการอยู่ได้ในวงธุรกิจ
2. วิธีการจัดเก็บภาษีอากรยุ่งยาก มีรายจ่ายมากและอาจเป็นช่องทางให้เจ้าพนักงานบางคนใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่ไม่ชอบธรรม

3. ทำให้ปริมาณการค้าระหว่างประเทศลดลง เพราะเมื่อประเทศหนึ่งนำเอาวิธีการเก็บภาษีมาใช้ ประเทศอื่น ๆ ก็จะทำมาใช้บ้าง
4. การเก็บภาษี จะทำให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นและจะเป็นผลให้ค่าครองชีพสูงขึ้น

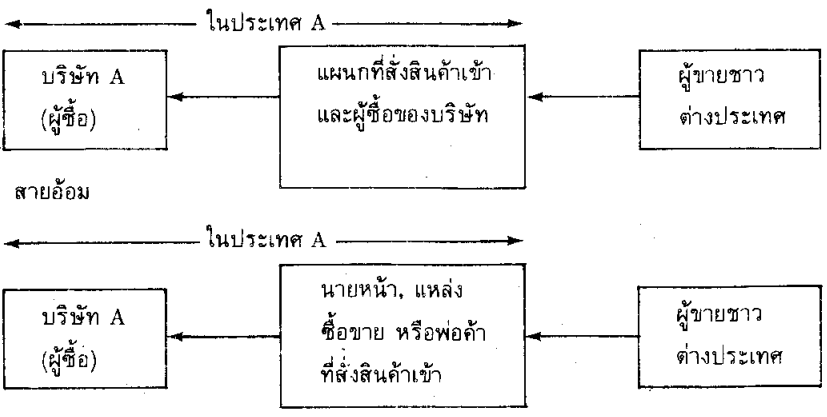
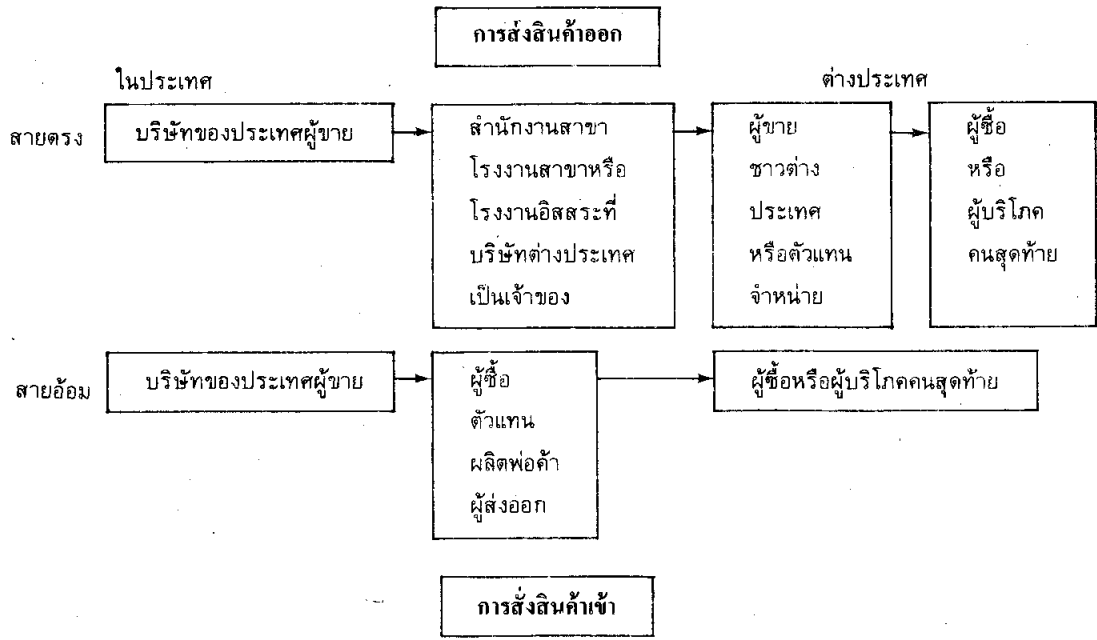
ธนาคารที่ให้บริการการค้าระหว่างประเทศ

1. **Export—Import Bank** ตั้งขึ้นโดยรัฐบาลสหรัฐฯ เริ่มดำเนินกิจการตั้งแต่ปี ค.ศ. 1934 โดยมีจุดมุ่งหมายส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศโดยวิธีการให้พ่อค้ากู้ยืมเงินได้ หากไม่ได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ อย่างเพียงพอ การดำเนินงานธนาคารนี้ช่วยให้สหรัฐฯ ขายสินค้าเกษตรกรรมให้แก่ประเทศต่าง ๆ ได้ภายใต้เงื่อนไขการชำระหนี้เป็นพิเศษ
2. **ธนาคารโลก (IBRD)** ตั้งขึ้นโดยการสนับสนุนจาก 38 ประเทศ เริ่มดำเนินกิจการตั้งแต่ปี ค.ศ. 1946 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยส่งเสริมการลงทุนของเอกชนในต่างประเทศ ด้วยการรับค้ำประกันให้ และให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศด้อยพัฒนาโดยการให้เงินกู้แก่โครงการที่จะก่อให้เกิดผลผลิตขึ้นในประเทศนั้น ๆ เช่น สร้างเขื่อนกั้นน้ำ ฯลฯ
3. **กองทุนระหว่างประเทศ (IMF)** ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1947 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือทางการเงินระหว่างประเทศ ช่วยพยุงให้เงินตราทุก ๆ สกุลมีเสถียรภาพหาทางขจัดข้อจำกัดเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ ตลอดจนให้คำปรึกษา คำแนะนำ ความช่วยเหลือทางเทคนิค และร่วมมือแก้ปัญหาอันเกิดจากการเงินระหว่างประเทศ ระหว่างประเทศที่เป็นสมาชิก เช่น วิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา การวางแผนเกี่ยวกับการเงิน

ช่องทางการจำหน่ายในการค้าระหว่างประเทศ

การดำเนินการบริหารการค้าระหว่างประเทศนั้นก็คล้ายกับวิธีการค้าภายในประเทศ กล่าวคือ เปรียบได้กับถนนที่มีการจราจร 2 ทาง เพราะว่าผู้ขายจะขายของได้ก็จะต้องมีผู้ซื้อและการที่ผู้ซื้อของได้ เขาก็จะต้องมีรายได้ที่ได้มาจากการขายสินค้า หรือการให้บริการในเรื่องการค้าระหว่างประเทศ ผู้ขายส่งสินค้าออกไปให้ผู้ซื้อในต่างประเทศและผู้ซื้อในต่างประเทศก็ขายสินค้าให้ผู้ขายเป็นการแลกเปลี่ยนกัน เนื่องจากเหตุนี้จึงเกิดมีสายการจัดจำหน่ายกันขึ้น เรียกว่า การส่งสินค้าออกและการส่งสินค้าเข้า และสายการดังกล่าวนี้มีทั้งทางตรงและทางอ้อม

ดังได้กล่าวไว้แล้วในบทก่อน ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสายการจัดจำหน่ายในประเทศ สำหรับสายการจัดจำหน่ายในการค้าระหว่างประเทศนั้นแสดงได้ดังรูป

การเงินระหว่างประเทศ

การชำระหนี้เมื่อเกิดการซื้อขายภายในประเทศนั้นไม่ยุ่งยากเพราะใช้เงินตราสกุลเดียวกัน ผู้ซื้ออาจชำระเป็นเงินสดหรือเช็คก็ได้แล้วแต่ความสะดวกและความนิยม แต่ถ้าหากผู้ซื้อและผู้ขายอยู่กันคนละประเทศแล้ว การชำระหนี้ย่อมยุ่งยากขึ้น เพราะใช้เงินตราคนละสกุล ปัญหาการแลกเปลี่ยนเงินตรา อัตราแลกเปลี่ยนย่อมเป็นอุปสรรคอันเนื่องมาจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมือง

การชำระหนี้การค้าระหว่างประเทศ กระทำได้ 4 วิธี

1. **จ่ายเงินสดพร้อมทั้งคำสั่งซื้อ** ปกติมักจะเป็นการค้าแบบที่ผู้ขายยังไม่เคยรู้จักติดต่อกับผู้ซื้อมาก่อน หรือมิฉะนั้นก็อาจจะเป็นสินค้าชนิดที่เป็นที่ต้องการกันมากขายได้ทันที หรือเป็น

สินค้าที่ต้องประกอบขึ้นเป็นพิเศษตามคำสั่งซื้อ ซึ่งหากผู้ซื้อเปลี่ยนใจจะหาลูกค้าใหม่ได้ยาก หรือขายไม่ออก ผู้ขายจึงต้องพยายามลดการเสี่ยงภัย โดยเรียกเก็บเงินค่าสินค้าเสียก่อน

2. โดยการเปิดบัญชีเงินเชื่อ วิธีนี้การชำระเงินจะกระทำกันภายหลัง 30 วัน ถึง 180 วัน หลังจากผู้ขายส่งสินค้ามาให้แล้ว การชำระเงินตามวิธีนี้ ผู้ซื้อและผู้ขายมักจะคุ้นเคย ติดต่อกันมานานจนเป็นที่ไว้วางใจกันแล้ว ตลอดจนผู้ซื้อเป็นผู้ที่มีเครดิตดีเป็นที่เชื่อถือ ผู้ขายก็จะเปิดบัญชีให้ผู้ซื้อเป็นลูกหนี้เอาไว้ เมื่อถึงกำหนดชำระเงิน ผู้ซื้อก็มักจะชำระเงินโดยการซื้อ ดราฟจากธนาคารแล้วส่งไปให้ผู้ขาย เมื่อได้รับดราฟก็สามารถนำไปขึ้นเงินได้จากธนาคาร ที่ระบุไว้ในดราฟ

3. ใช้สินเชื่อทางการค้า ในกรณีที่ผู้ซื้อเป็นผู้มีฐานะการเงินมั่นคงเป็นที่เชื่อถือได้ ผู้ขายจึงยอมให้ชำระเงินโดยใช้ตัวแลกเงิน ซึ่งคล้ายกับสัญญาจ่ายเงินเมื่อถึงกำหนดโดยวิธีการ ให้ผู้ซื้อลงลายมือชื่อรับรองตัวแลกเงินเสียก่อนแล้วจึงจะรับเอกสารและรับเอาสินค้าไปได้ เมื่อครบกำหนดวันเวลาที่ตกลงไว้ ผู้ขายสินค้าก็จะนำตัวแลกเงินไปให้ธนาคารช่วยเรียกเก็บเงินให้ หรือหากต้องการเงินก่อนถึงกำหนดก็อาจนำตัวแลกเงินนั้นไปขายลดให้แก่ธนาคาร

4. โดยการใช้เลตเตอร์ออฟเครดิต (Letter of Credit) เลตเตอร์ออฟเครดิตนั้น คือ ตราสารซึ่งโดยปกติธนาคารเป็นผู้ออก เพื่อแสดงว่าผู้ออกตกลงจะชำระเงินจำนวนหนึ่งให้แก่ ผู้รับประโยชน์เมื่อผู้รับประโยชน์ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น การชำระหนี้ค่าสินค้าตามวิธีนี้จึงมีธนาคารเข้ามาเป็นตัวกลางทำหน้าที่ค้าประกันและรับจ่ายเงิน ให้แก่ผู้ซื้อและผู้ขายสินค้า

เลตเตอร์ออฟเครดิตนั้น ตามความสามารถในการยกเลิกหรือแก้ไขอาจแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

1. ชนิดเพิกถอนได้ (Revocable Letter of Credit) เครดิตชนิดนี้สามารถยกเลิก หรือเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา แต่ถ้าหากมีการชำระเงินหรือรับรองตัวแลกเงินไปแล้วถือว่าใช้ได้ จะยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขไม่ได้

2. ชนิดเพิกถอนไม่ได้ (Irrevocable Letter of Credit) เครดิตชนิดนี้ธนาคาร ผู้ออกเครดิตมีพันธะแน่นอนที่จะต้องชำระเงินให้กับผู้รับประโยชน์ กล่าวคือ ถ้าเงื่อนไขตาม เลตเตอร์ออฟเครดิตนั้นได้ปฏิบัติถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ธนาคารมีพันธะตามกฎหมายต้องชำระเงิน การเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกจะทำได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เครดิตชนิด เพิกถอนไม่ได้จะต้องมีข้อความระบุไว้โดยชัดแจ้งว่าเพิกถอนไม่ได้ พร้อมทั้งมีวันครบกำหนดด้วย ถ้าไม่มีข้อความดังกล่าวจะถือว่าเป็นเครดิตชนิดเพิกถอนได้แม้จะมีวันครบกำหนดไว้ก็ตาม

กรรมวิธีในการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า

จะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. บริษัท เรืองสินจักรกล จำกัด ยื่นคำขอเปิด L/C ต่อธนาคารทหารไทย จำกัด เพื่อให้ธนาคารทหารไทย จำกัด เปิดเครดิตไปให้บริษัท United Machine ซึ่งเป็นผู้ขายในประเทศสหรัฐอเมริกา

2. ธนาคารทหารไทย จำกัด ได้สอบถามตามวัตถุประสงค์แล้วจึงพิจารณาอนุมัติคำขอเปิด L/C ไปยังธนาคารในต่างประเทศ คือ Bank of California, San Francisco เพื่อแจ้งไปยังบริษัทผู้ขายได้ทราบ

3. Bank of California, San Francisco เมื่อได้รับ L/C จากธนาคารทหารไทยแล้ว ได้แจ้งการเบิก L/C ลูกค้าประเทศผู้ซื้อ พร้อมทั้งส่งเอกสารเกี่ยวกับ L/C ไปยังบริษัทผู้ขายทันที

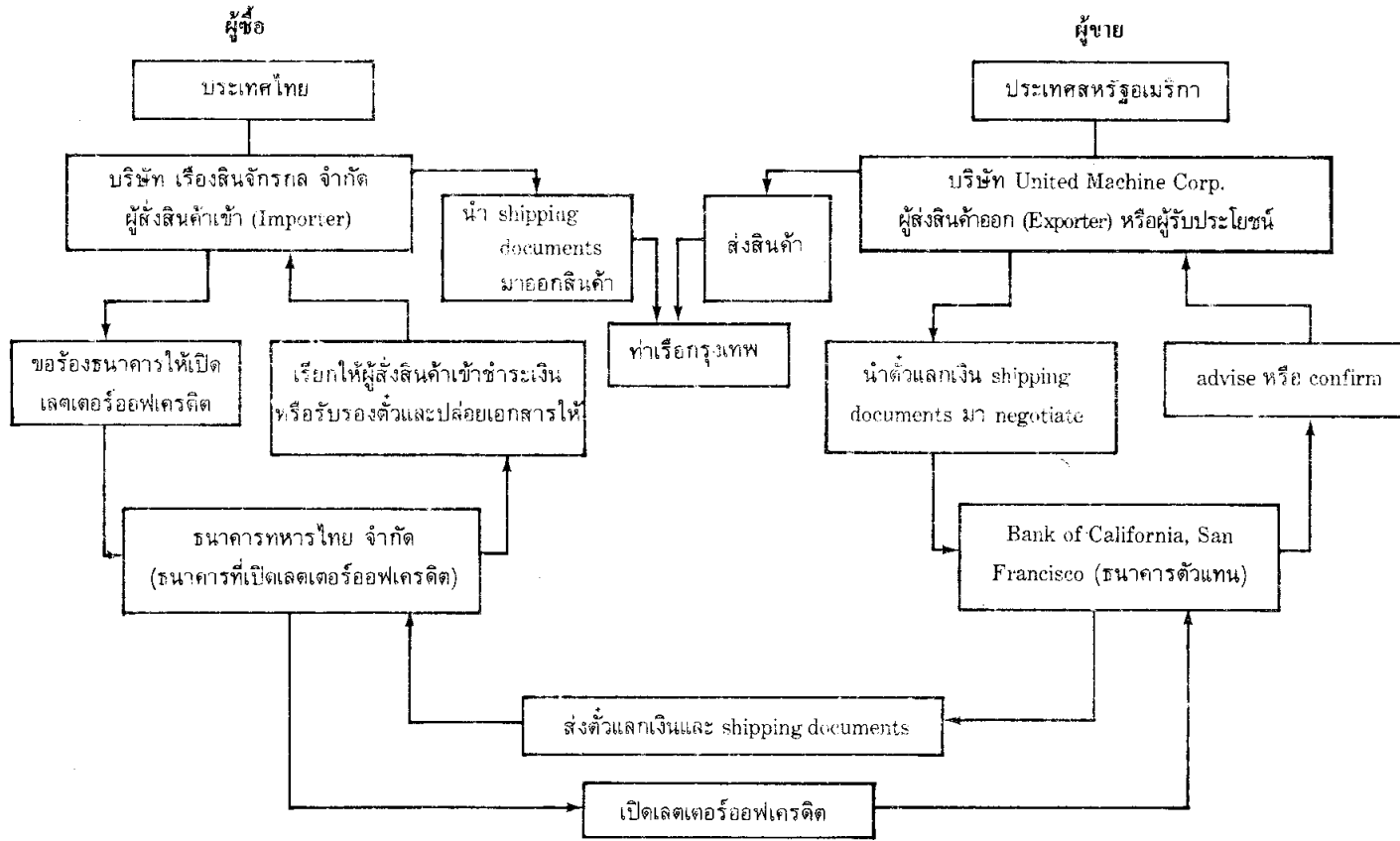
4. บริษัทผู้ขาย เมื่อได้รับต้นฉบับของเอกสาร L/C ครบถ้วนแล้ว ก็จะมีการตรวจสอบมูลค่าสินค้าตลอดจนข้อตกลงตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ใน L/C ว่าถูกต้องตามสัญญาซื้อขายหรือไม่

5. เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทุกฉบับแล้ว บริษัทผู้ขายจึงจัดส่งสินค้าตามจำนวนที่ระบุไว้ใน L/C ลงเรือ และยื่นตัวแลกเงินพร้อมเอกสารต่าง ๆ เช่น Invoice, Bill of Lading, Insurance Policy, Weight List, Weight Certificate, Packing List, Inspection Certificate และ Sanitary or Health Certificate ไปยัง Bank of California, San Francisco

6. ธนาคารผู้ตกลงรับซื้อตัว (Bank of California) ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเอกสารทุกฉบับเกี่ยวกับ L/C เรียบร้อยแล้ว จึงจ่ายเงินให้บริษัทผู้ขาย ตามจำนวนที่ได้รับระบุไว้ในตัวแลกเงิน แล้วจึงหักบัญชีตามจำนวนเงินในตัวแลกเงิน พร้อมทั้งบวกค่าธรรมเนียม (ดอลลาร์) จากธนาคารทหารไทย จำกัด ซึ่งมีบัญชีเงินฝากไว้กับ Bank of California หลังจากนั้นแล้ว Bank of California ก็ส่งตัวแลกเงินพร้อมทั้งเอกสารมายังธนาคารทหารไทย จำกัด ประเทศไทย

7. ธนาคารทหารไทย จำกัด เมื่อได้รับตัวแลกเงินและเอกสารเรียบร้อยแล้ว ก็ทำการหักบัญชีบริษัทเรืองสินจักรกล จำกัด ซึ่งเป็นลูกค้านับบัญชีเงินฝากอยู่ที่ธนาคารทหารไทย หรือในกรณีที่บริษัทผู้ซื้อไม่มีเงินสดเพียงพอที่จะจ่ายค่าสินค้าได้ ธนาคารทหารไทยก็จะอนุมัติให้บริษัท เรืองสินจักรกล จำกัด ทำ Trust Reciept* หรือ T/R ขึ้น

*Trust Reciept เป็นเอกสารที่ผู้ซื้อทำขึ้นและมอบให้ธนาคารไว้เป็นหลักฐาน เพื่อแสดงว่าผู้ซื้อได้เอกสารเพื่อนำไปออกของ ณ คลังสินค้าได้ และรับรองว่าจะเก็บรักษาสินค้าไว้ในฐานะทรัสต์ เพื่อประโยชน์ของธนาคารพาณิชย์ เมื่อขายสินค้าได้แล้วจะนำเงินมาชำระให้ธนาคารพาณิชย์และสัญญาว่าจะไม่นำเงินไปใช้ในทางอื่นเมื่อจำหน่ายสินค้าได้แล้ว

รูปที่ 9-2 การขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตของผู้ส่งสินค้าเข้า

8. บริษัทเรือสินค้าจำกัด เมื่อได้รับตัวแลกเงินและเอกสารการส่งสินค้า ซึ่งได้ตรวจสอบความถูกต้องตรงตามเงื่อนไขใน L/C เรียบร้อยแล้ว ก็จะนำหลักฐานทุกอย่างจากธนาคารไปขอออกสินค้า จากบริษัทเรือที่บรรทุกสินค้า ณ ท่าเรือ บริษัทเรือสินค้าจำกัด จะต้องชำระค่าอากรขาเข้าให้แก่กรมศุลกากรเสียก่อน จึงจะนำสินค้าออกมาและจำหน่ายต่อไปได้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเลตเตอร์ออฟเครดิต

ในการที่พ่อค้าสั่งซื้อสินค้าและขอให้ธนาคารเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้ นั้น พ่อค้าจะต้องระบุเอกสารต่าง ๆ ตามที่ต้องการ เช่น

1. **ตัวแลกเงิน** คือ หนังสือตราสารซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าผู้สั่งจ่าย ส่วนบุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่าผู้จ่าย ให้ใช้เงินจำนวนหนึ่งแก่บุคคลคนหนึ่ง หรือให้ใช้ตามคำสั่งของบุคคลคนหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับเงิน การจ่ายเงินตามตัวแลกเงินนั้นอาจจะ “จ่ายเมื่อเห็น” (Sight) หรือ “มีกำหนดเวลา” (Time) ก็ได้

ตัวแลกเงินจ่ายเมื่อเห็น หมายความว่า ธนาคารผู้มีหน้าที่จ่ายเงินจะจ่ายเงินให้ทันทีเมื่อได้เอกสารต่าง ๆ ที่ยื่นนั้นถูกต้องตามเงื่อนไขเลตเตอร์ออฟเครดิต

ตัวแลกเงินมีกำหนดระยะเวลา เมื่อธนาคารได้ตรวจเอกสารที่ยื่นมานั้นถูกต้องตามเงื่อนไขเลตเตอร์ออฟเครดิตแล้ว ธนาคารจะรับรองตัวแลกเงินฉบับนั้น ด้วยการประทับตรา “Accepted” บนด้านหน้าของตัวแลกเงินนั้น ลงวันเดือนปีและเจ้าหน้าที่ของธนาคารจะลงนามรับรอง ซึ่งมีผลผูกพันธนาคารให้ต้องจ่ายไปตามตัวแลกเงินฉบับนั้น เมื่อครบกำหนด เช่น 30 วัน 60 วัน เป็นต้น พ่อค้าผู้ขายสินค้าจะต้องเก็บตัวแลกเงินฉบับนั้นไว้จนครบกำหนดจึงจะไปขอรับเงินจากธนาคารได้ แต่ถ้าหากมีความจำเป็นต้องใช้เงินอย่างรีบด่วนก็อาจจะนำตัวแลกเงินนั้นไปขายลดให้ธนาคารก็ได้

2. **ใบตราส่ง (Bill of Lading)** เป็นตราสารที่ผู้ขนส่งทำขึ้นเพื่อแสดงว่าได้รับขนส่งสินค้าไปให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งตามสถานที่ที่กำหนดไว้ ใบตราส่งเป็นตราสารที่เปลี่ยนมือกันได้ และกรรมสิทธิ์ของสินค้าจะเปลี่ยนมือเมื่อมีการสลักหลังในใบตราส่งนั้น

3. **กรมธรรม์ประกันภัย (Insurance Policy)** คือ ตราสารแสดงภาวะผูกพันที่บริษัทรับประกันภัยจะชำระค่าเสียหายให้เต็มจำนวนเงินที่ตกลงให้แก่บุคคลผู้เป็นเจ้าของสินค้าเมื่อเกิดความเสียหายแก่สินค้าที่ขนส่งนั้น

4. **ใบกำกับสินค้า (Invoice)** คือ ตราสารที่ผู้ขายสินค้าทำขึ้นเพื่อแสดงถึงรายละเอียดของสินค้า ราคา ปริมาณ ของสินค้าที่ขายและได้ส่งมานั้น ในด้านการค้าระหว่างประเทศมีใบ

กำกับสินค้าเหล่านี้ใช้กัน คือ

ก. Proforma Invoice คือ ใบกำกับที่ผู้ขายสินค้าทำขึ้นก่อนที่จะขายสินค้าให้เพื่อแสดงถึงจำนวนเงินและรายการสินค้าที่จะส่งให้แก่ผู้ส่งสินค้าเข้า เพื่อนำไปใช้ในการขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต หรือขออนุญาตนำสินค้าเข้า

ข. Consular Invoice คือ ตราสารที่ทำขึ้นและลงนามโดยกงสุลของประเทศที่ส่งสินค้าเข้า แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของสินค้า วัตถุประสงค์ก็เพื่อจะดูว่าผู้ส่งสินค้าออกได้ปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ แล้ว เมื่อเรือถึงท่าเรือเข้าพนักงานศุลกากรอาจจะไม่เปิดหีบห่อเพื่อตรวจสอบสินค้าเลย จะเชื่อตามรายการที่ปรากฏและประเมินภาษีตามนั้นประเทศที่ต้องการใบกำกับสินค้าชนิดนี้มักจะให้แก่ประเทศในทวีปอเมริกา

ค. Custom Invoice เป็นแบบฟอร์มพิเศษที่ผู้ส่งสินค้าออกได้ทำขึ้นแสดงรายละเอียดของสินค้าเพื่อประโยชน์ในการเสียภาษี

5. ใบแสดงน้ำหนักสินค้าโดยละเอียด (Weight List) คือ ตราสารที่แสดงรายละเอียดน้ำหนักของสินค้าที่ขนส่ง

6. ใบรับรองน้ำหนักรวมของสินค้า (Weight Certificate) คือ ตราสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐบาลแสดงน้ำหนักของสินค้า

7. ใบแจ้งการหีบห่อ (Packing List) คือ ตราสารที่แสดงจำนวนของสินค้าที่บรรจุไว้ในแต่ละหีบห่อ

8. ใบรับรองคุณภาพของสินค้า (Inspection Certificate) คือ ตราสารที่หน่วยงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตรวจสอบสินค้าแสดงคุณภาพ น้ำหนัก และสภาพของสินค้าที่ตรวจสอบ

9. ใบรับรองถิ่นกำเนิดของสินค้า (Certificate of Origin) คือ ตราสารแสดงประเทศที่ผลิตสินค้าหรือถิ่นกำเนิดของสินค้า จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐบาลหรือโดยสมาคมการค้า

10. Sanitary or Health Certificate คือ ตราสารที่ทำขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐบาลหรือองค์การอิสระเพื่อรับรองความบริสุทธิ์ (degree of purity) ความสะอาดและสภาพของสินค้าหรือสุขภาพของสิ่งมีชีวิต เช่น สัตว์ พืช

การส่งสินค้าเข้าและการส่งสินค้าออก (Import & Export)

การส่งสินค้าเข้าหรือการนำสินค้าเข้า มีวิธีการนำเข้าที่จะต้องระบุนรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้านำเข้าไว้ให้ชัดเจน เช่น ลักษณะของสินค้า ราคา คุณสมบัติการบรรจุหีบห่อ ตลอดจนการส่งสินค้าไปยังจุดหมายปลายทางท่าไหน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ซื้อและผู้ขายที่สุด

การชำระค่าภาษีขาเข้า ผู้นำสินค้าเข้า จะต้องติดต่อกับบริษัทผู้ทำการขนส่ง เพื่อแสดงหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสินค้าที่นำเข้า โดยผู้นำเข้าจะต้องปฏิบัติตามกระบวนการของศุลกากร ตั้งแต่การกรอกรายการใบขนสินค้าเข้าโดยละเอียด ใบชำระอากรขาเข้าที่เรียกว่า ภาษีศุลกากร และภาษีการค้า ณ วันนำสินค้าเข้า

รายละเอียดเกี่ยวกับใบขนสินค้าเข้า (Import Entry) มีดังต่อไปนี้

1. แบบฟอร์มใบขนสินค้าเข้าที่จะต้องยื่นต่อเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร 1 ฉบับ พร้อมสำเนา 2 ฉบับ โดยผู้นำเข้าจะต้องกรอกรายละเอียดตามรายการที่ปรากฏในใบกำกับสินค้า (Invoice)

2. แบบฟอร์มควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา 1 ฉบับ

3. แบบฟอร์มใบส่งปล่อยสินค้า 1 ฉบับ

การลงลายมือชื่อเจ้าของสินค้า ผู้เป็นเจ้าของสินค้า หรือผู้นำเข้าสินค้า จะต้องลงลายมือชื่อของตัวเอง หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นทำการแทน ผู้รับมอบหมายจะต้องลงลายมือชื่อรับรองในใบขนสินค้านั้นด้วย โดยรับรองว่ารายการทุกรายการที่ปรากฏในใบนำเข้าเป็นตามจริง และถูกต้อง ดังนั้น ผู้รับมอบอำนาจย่อมมีข้อผูกพันตามกฎหมายทุกประการ จะต้องรับผิดชอบในการกระทำใด ๆ หากปรากฏว่าเป็นการทุจริต

เอกสารต่าง ๆ ที่ผู้นำเข้าจะต้องยื่นต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีดังนี้

1. ใบส่งปล่อยสินค้า (D/O คือ Delivery Order) เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารที่ตัวแทนสินค้าบริษัทเดินเรือเป็นผู้ออกให้เพื่อใช้ในการตรวจสอบกับบัญชีสินค้าว่าตรงกันหรือไม่

2. ใบกำกับสินค้า (Invoice) ต้นฉบับของใบกำกับสินค้าจะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ ราคา และ เอกสารอื่นใดที่สำคัญ เพื่อการยื่นหลักฐานต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร เช่น

ในกรณีที่ราคาสินค้าในใบ Invoice เป็นราคา F.O.B จะต้องมียกเอกสารเกี่ยวกับใบตราส่ง (Bill of Landing) และกรมธรรม์ประกันภัยแนบมาด้วย

ถ้าราคาสินค้าในใบ Invoice เป็นราคา C.I.F จะต้องมียกเอกสารเกี่ยวกับการบรรจุหีบห่อ (Packing List)

และถ้าราคาในใบ Invoice เป็นราคา C/F จะต้องมียกเอกสารเกี่ยวกับกรมธรรม์ประกันภัย เป็นต้น

3. ใบสุทธิควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (E.C.21) ฉบับอำนาจการรับรองของธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว

4. ใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin)

5. ใบอนุญาตนำเข้ามาในราชอาณาจักร สำหรับสินค้าที่มีการควบคุมการนำเข้า

6. ตั๋วแลกเงิน (Bill of Exchange) หรือ Draft ใช้เฉพาะกรณีนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบจะตรวจสอบเอกสารการนำเข้าอย่างละเอียด เช่น เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับผู้มาติดต่อ ซึ่งอาจจะเป็นเจ้าของสินค้าเองหรือผู้รับมอบหมายทำการแทน ในกรณีผู้รับมอบทำการแทนจะต้องแสดงบัตรประชาชนกรอกลายมือชื่อในเอกสารทุกฉบับต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร พร้อมทั้งรูปถ่าย 3 รูป ลงลายมือผู้มอบอำนาจ 5 ฉบับ

การตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ จะต้องกระทำอย่างรัดกุมโดยแผนกพิธีการนำเข้าและรับรองใบขนสินค้าให้แก่ผู้เป็นเจ้าของสินค้าหรือผู้รับมอบ เมื่อการตรวจสอบเป็นไปโดยความถูกต้องและตามระเบียบการตรวจสอบเอกสารแล้ว จึงนำเอกสารหลักฐานทั้งหมดไปแผนกประเมินอากรตามสภาพหรือแผนกประเมินอากรตามราคาต่อไป เจ้าหน้าที่แผนกประเมินจะตรวจสอบเอกสารทุกอย่างแล้วจึงสั่งการในใบขนสินค้าโดยใช้อักษรย่อ “Spe”, “Adv” หรือ “นำเข้า” ต่อจากนั้นผู้นำเข้าจะนำเอกสารไปชำระเงินค่าอากรหรือเงินประกันค่าธรรมเนียมรับรองในการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (E.C.21) ฉบับละ 10 บาท ในการชำระเงินค่าต่าง ๆ ดังกล่าว จะได้รับเสร็จทุกครั้ง ในขั้นต่อไปจึงนำเอกสารที่สมบูรณ์ทุกอย่างไปขอออกของจากโรงพักสินค้าได้ เป็นอันเสร็จพิธีการออกสินค้าที่เจ้าหน้าที่ศุลกากร

สรุป

การค้าระหว่างประเทศเป็นเรื่องของกติกานโยบายระดับประเทศร่วมกัน เช่น นโยบายเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม นโยบายทางการเมือง และนโยบายธุรกิจระหว่างกัน ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหารระดับประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

ประโยชน์ของการค้าระหว่างประเทศ

1. ทำให้เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน
2. เป็นการขยายตลาด ขยายงาน แบ่งงานกันทำ
3. ป้องกันการว่างงาน
4. เป็นการแลกเปลี่ยนแนวความคิดแนวนโยบาย ร่วมกัน
5. เพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคาสินค้า
6. เป็นการเสาะแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติในประเทศที่อุดมสมบูรณ์

เอกสารสำคัญที่ใช้เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ

L/C Letter of Credit การขอเปิด L/C ของลูกค้าของธนาคารพาณิชย์แห่งใดแห่งหนึ่ง จะต้องปฏิบัติตามระเบียบตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ L/C เป็นเอกสารการชำระหนี้การค้าระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่อยู่คนละประเทศ

Bill of Exchange (B/E) เจ้าหนี้เป็นผู้ออก

Bill of Lading (B/d) บริษัทเรือบรรทุกสินค้าเป็นผู้ทำขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานว่าได้รับขนส่งสินค้าให้

ใบกำกับสินค้า (Invoice) แสดงรายละเอียดของสินค้าปริมาณ ราคา เงื่อนไขการค้าชำระเงิน

ใบแสดงถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin)

ใบรับรองน้ำหนักของสินค้า (Weight Certificate)

ใบรับรองสภาพของสินค้าและตรวจสอบสุขภาพสัตว์

กรมธรรม์ประกันภัย (Insurance Policy)

ใบปล่อยสินค้าของบริษัทเรือ (Delivery Order หรือ D/O)

การดำเนินการเกี่ยวกับการสั่งซื้อและการส่งออกจะต้องคำนึงถึง

1. ลักษณะและประเพณีของผู้สั่งซื้อและผู้ส่งออก
2. เงินตราและปริวรรตเงินตรา
3. การรับรองคุณภาพของสินค้า
4. เอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการสั่งซื้อและการส่งออก
5. ข้อตกลงเกี่ยวกับราคาสินค้า
6. เงื่อนไขการค้าชำระเงินค่าสินค้า
7. เงื่อนไขการส่งมอบสินค้า